

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 12. oktober 2021
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: JCGM/HBE
Sagsnr.: 2017-490-0004
Dok.: 2156913

Udkast til

Forslag

til

Lov om ændring af retsplejelov for Grønland, lov for Grønland om børns retsstilling, lov om ægteskabets indgåelse og opløsning for Grønland og lov om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger

(Ændringer som følge af ikrafttræden for Grønland af arveloven, ægtefælleskifteloven, dødsboskifteloven og lov om ændring af retsplejeloven, konkursloven, tinglysningsloven, lov om ægteskabets retsvirkninger samt forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om skifte af dødsboer))

Justitsministeriet

§ 1

I retsplejelov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1581 af 13. december 2016, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 1056 af 30. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 55 indsættes efter »§ 54, nr. 2,«: »visse«.
2. I § 57, stk. 1, indsættes efter »§ 54, nr. 1,«: »visse skiftesager, jf. § 54, nr. 3,«.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

3. I § 128, stk. 1, ændres »denne lov« til: »lov«.

4. § 270 ophæves.

Social- og Ældreministeriet

§ 2

I lov for Grønland om børns retsstilling, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 30. juni 2015, foretages følgende ændringer:

1. § 21, stk. 1, 2. pkt., og § 22, stk. 1, 2. pkt., ophæves.

2. I § 21, stk. 2, ændres »en efterlevende« til: »den længstlevende«.

3. I § 22, stk. 3, ændres »Skifteretten« til: »Retten«.

4. § 23 ophæves.

§ 3

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, som sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 307 af 14. maj 1993, som ændret ved anordning nr. 321 af 26. april 1996, anordning nr. 197 af 7. marts 2016 og anordning nr. 679 af 6. juni 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 25, stk. 1, ændres »efterlevende« til: »længstlevende«.

2. § 25, stk. 4, ophæves.

3. I § 26 ændres »en efterlevende« til: »den længstlevende«.

§ 4

I lov nr. 150 af 31. marts 1993 om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger, som ændret ved § 2 i lov nr. 103 af 3. februar 2016, foretages følgende ændringer:

1. § 23 affattes således:

»§ 23. Har en ægtefælle ved vanrøgt af sine økonomiske anliggender, ved misbrug af sin rådighed over fælleseje eller på anden uforsvarlig måde i væsentlig grad formindsket den del af fællesboet, hvorover den pågældende råder, kan den anden ægtefælle forlange vederlag herfor af det beholdne fællesbo eller, hvis dette ikke er tilstrækkeligt, af den førstnævnte ægtefælles særeje for halvdelen af det manglende beløb. Den anden ægtefælles arvinger har ret til sådant vederlag af det beholdne fælleseje eller, hvis dette ikke er tilstrækkeligt, af den førstnævnte ægtefælles fuldstændige særeje for halvdelen af det manglende beløb.

Stk. 2. En ægtefælle har ligeledes ret til sådant vederlag, såfremt den anden ægtefælle har anvendt midler af fællesboet til erhvervelse eller forbedring af sit særeje eller af sådanne rettigheder som nævnt i § 15, stk. 2. En ægtefælles arvinger har ret til sådant vederlag, hvis den anden ægtefælle har anvendt midler af sit fælleseje eller af sit skilsmisssæreje til erhvervelse eller forbedring af sit fuldstændige særeje.

Stk. 3. Har en ægtefælle anvendt midler af sit særeje til bedste for sin bodel, har ægtefællen ret til vederlag herfor af bodelen. En ægtefælles arvinger har ret til sådant vederlag, hvis ægtefællen har anvendt midler af sit fuldstændige særeje til forbedring af sin bodel eller af sit skilsmisssæreje.«

2. § 40, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Afgørelser truffet af retten kan kæres efter reglerne om kære af civile sager i retsplejelovens kapitel 43.«

3. § 41 ophæves.

4. § 42 affattes således:

»§ 42. Hvad der udlægges en ægtefælle på skifte efter en bosondring eller tilfalder denne efter formuefællesskabets ophør, jf. § 51 i lov om ægtefælleskifte m.v., som sat i kraft for Grønland ved anordning nr. [indsæt] af [dato], bliver dennes fuldstændige særeje.«

5. Kapitel 6 ophæves.

Ikrafttræden m.v.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den [...].

Stk. 2. Sager, der er taget under behandling ved retten inden lovens ikrafttræden, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkt

2.1. Gældende ret

2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3. Økonomiske og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Klima- og miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

9. Sammenfattende skema

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Naalakkersuisut har vurderet, at der er behov for at modernisere og styrke arve- og skiftesagsbehandlingen i Grønland.

På den baggrund indledtes der i 2018 drøftelser om udformningen af en ny arve- og skiftelovgivning for Grønland i en arbejdsgruppe bestående af Domstolsstyrelsen, Retten i Grønland, Grønlands Landsret og Justitsministeriet.

Justitsministeriet har på baggrund af arbejdsgruppens drøftelser og efter anmodning fra Naalakkersuisut udarbejdet udkast til kongelige anordninger om ikrafttræden for Grønland af lov nr. 515 af 6. juni 2007 (arveloven) med senere ændringer, lov nr. 594 af 14. juni 2011 (ægtefælleskifteloven), lov nr. 383 af 22. maj 1996 (dødsboskifteloven) med visse senere ændringer samt lov nr. 482 af 18. juni 1999 (Ændringer som følge af lov om skifte af dødsboer) for så vidt angår de ændringer, der vedrører konkursloven. Formålet med dette lovforslag er at gennemføre de ændringer af henholdsvis retsplejelov for Grønland og den familieretlige lovgivning for Grønland, som ikraftsættelsen for Grønland af de førnævnte love nødvendiggør.

Udkastene til kongelige anordninger om ikraftsættelse for Grønland af de førnævnte love forventes behandlet på Inatsisartuts efterårssamling 2021. Hvis Inatsisartut vedtager, at de pågældende love skal sættes i kraft for Grønland, forudsættes det, at anordningerne og de ændringer, som forslås gennemført med dette lovforslag, vil træde i kraft samtidig.

2. Lovforslagets hovedpunkt

2.1. Gældende ret

Efter § 1 i retsplejelov for Grønland er de almindelige domstole i Grønland kredsretterne, Retten i Grønland, Grønlands Landsret og Højesteret.

Under domstolene hører efter § 54 i retsplejelov for Grønland bl.a. civile retssager, jf. § 54, nr. 1, skiftesager, jf. § 54, nr. 3, ægteskabs- og forældremyndighedssager, jf. § 54, nr. 6, og andre sager, som i medfør af lovgivningen er henlagt til domstolene.

Den grønlandske retsplejeordning har traditionelt været kendetegnet ved et nærhedsprincip, som indebærer, at borgerne i Grønland så vidt muligt har en let og tilgængelig adgang til domstolene. De særlige geografiske forhold i Grønland medfører, at nærhedsprincippet får en særlig betydning i forhold til at forsøge at undgå, at borgerne skal rejse uforholdsmæssigt langt for at få adgang til domstolene. Samtidig er det med de store afstande mv. ikke muligt fuldt ud at gennemføre et nærhedsprincip overalt i Grønland.

Efter § 55 i retsplejelov for Grønland er kredsretterne 1. instans for bl.a. skiftesager, jf. § 54, nr. 3, og ægteskabs- og forældremyndighedssager, jf. § 54, nr. 6, i det omfang sagerne ikke i medfør af lovgivningen er henlagt til Retten i Grønland som 1. instans.

Efter § 56, stk. 1, i retsplejelov for Grønland skal kredsdommeren desuden henvise en sag til behandling ved Retten i Grønland, hvis sagen angår særlig vanskelige faktiske eller retlige spørgsmål, hvis sagen er af principiel karakter, eller hvis sagen har særlig indgribende betydning for en part (gælder dog ikke for kriminalsager).

Det er i § 57, stk. 1, i retsplejelov for Grønland fastlagt, hvilke sager Retten i Grønland behandler i 1. instans. Det drejer sig bl.a. om civile retssager, jf.

§ 54, nr. 1, og andre sager, som i medfør af lovgivningen er henlagt til domstolene, jf. § 54, nr. 16.

Efter § 57, stk. 2, i retsplejelov for Grønland behandler Retten i Grønland derudover de sager, som ved lov, landstingslov eller landtingsforordning er henlagt denne domstol som 1. instans. Retten i Grønland behandler endvidere de sager, som i medfør af § 56 er henvist fra kredsretterne til Retten i Grønland som 1. instans.

Efter § 59 i retsplejelov for Grønland behandler Grønlands Landsret de sager, der er afgjort af en kredsret eller af Retten i Grønland som 1. instans, og som kan indbringes for landsretten som 2. instans efter reglerne i retsplejelov for Grønland.

Efter § 60 i retsplejelov for Grønland behandler Højesteret sager, der er afgjort af Grønlands Landsret som 2. instans, og som med Procesbevillingsnævnets tilladelse kan indbringes for Højesteret som tredje instans efter reglerne i retsplejelov for Grønland.

2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som det fremgår af lovforslagets pkt. 1, har udformningen af en ny arve- og skiftelovgivning i Grønland været drøftet i en arbejdsgruppe bestående af Domstolsstyrelsen, Retten i Grønland, Grønlands Landsret og Justitsministeriet. De førnævnte udkast til kongelige anordninger om ikrafttræden for Grønland af hhv. lov nr. 515 af 6. juni 2007 (arveloven) med senere ændringer, lov nr. 594 af 14. juni 2011 (ægtefælleskifteloven), lov nr. 383 af 22. maj 1996 (dødsboskifteloven) med visse senere ændringer samt lov nr. 482 af 18. juni 1999 (Ændringer som følge af lov om skifte af dødsboer) (konkursloven) er udarbejdet med baggrund i arbejdsgruppens drøftelser. Disse drøftelser mundede endvidere bl.a. ud i forslag om en ny fordeling af sagerne mellem kredsretterne og Retten i Grønland, således at Retten i Grønland fremadrettet får kompetence i en række skiftesager. I den forbindelse vægtede arbejdsgruppen på den ene side hensynet til nærhed i den grønlandske retspleje (nærhedsprincippet) og på den anden side hensynet til, at behandlingen af visse sager kræver særlig juridisk indsigt.

Justitsministeriet har i forbindelse med udformningen af de førnævnte anordningsudkast tilsluttet sig arbejdsgruppens forslag, og der er derfor med de forskellige anordningsudkast lagt op til, at en række af de skiftesager,

som i dag henhører under kredsretterne i 1. instans samt nye typer af skiftesager fremover vil skulle behandles af Retten i Grønland i 1. instans. Det gælder bl.a. sager om offentligt ægtefælleskifte, sager om udlevering af bo til behandling ved bobestyrer og arveretlige omstødsessager m.fl.

Lovforslaget indeholder på den baggrund nødvendige ændringer af retsplejelov for Grønland som følge heraf.

Der henvises herom til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2.

Endvidere medfører de førnævnte udkast til anordninger behov for yderligere mindre ændringer af retsplejelov for Grønland samt en række ændringer i lov for Grønland om børns retsstilling, lov om ægteskabets indgåelse og opløsning, som sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 307 af 14. maj 1993, og lov om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger.

Der henvises herom til lovforslagets § 1, nr. 3 og 4, samt §§ 2-4.

3. Økonomiske og implementeringskonsekvenser for det offentlige

[Under udarbejdelse]

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget forventes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget forventes ikke at medføre administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klima- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at have klima- og miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den [dato] til den [dato] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

[Høringsparter]

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	[Under udarbejdelse]	[Under udarbejdelse]
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klima- og miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter § 55 i retsplejelov for Grønland er kredsretterne 1. instans for bl.a. skiftesager, i det omfang sagerne ikke i medfør af lovgivningen er henlagt til Retten i Grønland som 1. instans.

Den foreslåede ændring af § 55 i retsplejelov for Grønland indebærer, at kredsretterne fremadrettet alene vil være 1. instans i visse (og ikke alle) skiftesager, idet Retten i Grønland i medfør af den foreslåede ændring af § 57, stk. 1, i retsplejelov for Grønland, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, vil være 1. instans for en række skiftesager.

Den foreslåede ændring er en følge af udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov nr. 515 af 6. juni 2007 (arveloven) med senere ændringer, udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov nr. 594 af 14. juni 2011 (ægtefælleskifteloven) og udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov nr. 383 af 22. maj 1996 (dødsboskifteloven) med visse senere ændringer, hvor der lægges op til at flytte en række af de skiftesager, som i dag hører under kredsretterne i 1. instans, samt nye typer af skiftesager til Retten i Grønland i 1. instans. Det vedrører bl.a. sager om udlevering til uskiftet bo af insolvente boer, sager om omstødelse af gaver eller arveforskud, sager om offentligt ægtefælleskifte og sager om udlevering af dødsboer til behandling ved bobestyrer m.fl., jf. bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter § 57, stk. 1, i retsplejelov for Grønland er Retten i Grønland 1. instans for civile retssager, jf. § 54, nr. 1, sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, jf. § 54, nr. 7, sager om prøvelse af adoption uden samtykke, jf. § 54, nr. 8, sager om forbud, bevissikring ved krænkelser af immaterialrettigheder, arrest, tvangssalg og prøvelse af fogedforretninger, jf. § 54, nr. 9, registreringsvirksomhed (tinglysning), jf. § 54, nr. 10, udmeldelse af syns- og skøns mænd uden for retsplejen, for så vidt den ikke kan foretages af Rigsombudsmanden, jf. § 54, nr. 13, optagelse af beviser, som

ikke sker til brug for en verserende sag, jf. § 54, nr. 14, og andre sager, som i medfør af lovgivningen er henlagt til domstolene, jf. § 54, nr. 16.

Retten i Grønland behandler derudover de sager, som ved lov, landstingslov eller landtingsforordning er henlagt denne domstol som 1. instans, jf. bestemmelsens stk. 2.

Den foreslåede ændring af § 57, stk. 1, i retsplejelov for Grønland indebærer, at Retten i Grønland fremadrettet vil være 1. instans i visse skiftesager. ”Visse skiftesager” omfatter i medfør af udkast til anordninger om ikrafttræden for Grønland af hhv. arveloven, lov om ægtefælleskifte m.v. og dødsboskifteloven følgende sager:

- sager om deling af ægtefællers fællesbo, jf. § 1, nr. 1, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ægtefælleskifte m.v.,
- sager om opløsning af ægtefællers sameje om flere særejeaktiver, jf. § 1, nr. 2, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ægtefælleskifte m.v.,
- sager om opløsning af ugifte samlevendes sameje om flere aktiver i forbindelse med samlivets ophør, jf. § 1, nr. 3, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ægtefælleskifte m.v.,
- sager om opløsning af andre boer, herunder interessentskabsboer eller lignende, der ikke behandles efter konkursloven, jf. § 1, nr. 4, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ægtefælleskifte m.v.,
- sager om enkelttvister, der opstår under behandlingen af et bo efter § 1 eller under privat skifte af ægtefællers fællesbo eller sameje om flere særejeaktiver, herunder om opgørelsen og fordelingen af boets aktiver og passiver, opgørelsen af bodelene og i givet fald af den del heraf, der indgår i bodelingen, vederlagskrav, jf. § 23 i lov nr. 150 af 31. marts 1993 om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger, afgrænsning af særejer og særejekompensationskrav, jf. § 2, nr. 1-6, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ægtefælleskifte m.v.,
- selvstændige sager mellem ægtefæller om særejekompensationskrav, jf. § 67, og tilsidesættelse, ændring eller fortolkning af ægtefællers bodelingsaftaler, jf. § 2, stk. 2, nr. 1-2, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ægtefælleskifte m.v.,
- sager om henvisning til bobehandler m.v., jf. bl.a. § 17, stk. 1, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ægtefælleskifte m.v.,

- sager om behandling af omstødelse, jf. § 32 i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af arvelov,
- afgørelser om arv, der tilfalder staten, jf. § 96 i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af arvelov
- visse sager om skifte af dødsbo, hvor afdøde ikke havde hjemting i Grønland, jf. § 2, stk. 2, nr. 1-2, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om skifte af dødsboer, og
- visse retssager om krav, som rejses af et dødsbo, jf. § 106, stk. 1, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om skifte af dødsboer.

Derudover skal kredsretterne efter § 89 a i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om skifte af dødsboer henvise et dødsbo til behandling ved Retten i Grønland, hvis

- 1) der skal udpeges en midlertidig bobestyrer, jf. § 12,
- 2) et bo under privat skifte skal overgå til behandling ved bobestyrer, jf. § 30,
- 3) boet skal behandles ved bobestyrer, jf. § 36,
- 4) boet er insolvent, jf. § 69,
- 5) der fremsættes anmodning om, at et bo skal udleveres til uskiftet bo efter reglerne i § 19, stk. 2, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af arveloven, eller
- 6) der fremsættes anmodning fra den længstlevende ægtefælle eller en kreditor om, at et uskiftet bo skal tages under behandling ved bobestyrer, jf. § 25, stk. 2, udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af arveloven.

Den foreslåede ændring er en følge af udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov nr. 515 af 6. juni 2007 (arveloven) med senere ændringer, udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov nr. 594 af 14. juni 2011 (ægtefælleskifteloven) og udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov nr. 383 af 22. maj 1996 (dødsboskifteloven) med visse senere ændringer, hvor der lægges op til at flytte en række af de skiftesager, som i dag hører under kredsretterne i 1. instans, samt nye typer af skiftesager til Retten i Grønland i 1. instans.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af § 128, stk. 1, i retsplejelov for Grønland, at når retten i medfør af retsplejeloven har bestemt, at en part eller en rettergangsfuldmægtig skal deltage i et retsmøde ved hjælp af fjernkommunikation, anses den pågældende som deltager i retsmødet på samme måde som ved personligt fremmøde i retten.

Med den foreslåede ændring af § 128, stk. 1, i retsplejelov for Grønland udvides bestemmelsen til også at omfatte tilfælde, hvor retten i medfør af anden lovgivning end retsplejeloven har truffet beslutning om deltagelse ved hjælp af fjernkommunikation.

Det bemærkes, at det som hidtil vil være en betingelse, at der er udtrykkelig lovhjemmel til en parts eller rettergangsfuldmægtigs deltagelse i det pågældende retsmøde ved anvendelse af telekommunikation.

Den foreslåede ændring er en følge af § 69 i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ægtefælleskifte m.v., hvorefter Retten i Grønland kan tillade, at en part eller rettergangsfuldmægtig deltager i møder i retten ved hjælp af fjernkommunikation.

Til nr. 4

Efter § 270, stk. 1, i retsplejelov for Grønland sker bevisførelse for skifteretten efter de regler, der gælder for behandling af civile sager. Efter bestemmelsens stk. 2 kan skifteretten pålægge en lodtager i et bo at møde op og afgive forklaring om spørgsmål af betydning for bobehandlingen. Reglerne om vidner finder tilsvarende anvendelse.

Det foreslås, at § 270 i retsplejelov for Grønland ophæves.

Den foreslåede ændring er en følge af § 2, stk. 4, § 72 og § 79 i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ægtefælleskifte m.v. samt § 92 og § 98 i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om skifte af dødsboer, som viderefører hovedindholdet af § 270 i retsplejelov for Grønland.

Til § 2

Til nr. 1

Efter § 21, stk. 1, 1. pkt., i lov for Grønland om børns retsstilling kan et barn ikke anmelde krav om fremtidige børnebidrag i sine forældres dødsbo, men barnet tager arv efter forældrene. Efter bestemmelsens 2. pkt. finder lovens § 22 (om barnets retsstilling ved en bidragspligtigs død) anvendelse i det omfang barnets arveret bortfalder i medfør af § 36 i arvelov for Grønland.

Efter § 22, stk. 1, 1. pkt., i lov for Grønland om børns retsstilling skal boet efter en mand, der er bidragspligtig til et barn uden for ægteskab, udrede det fornødne til dækning af fremtidige børnebidrag, så vidt boet er solvent. Tilkommer der barnet arv efter den bidragspligtige, skal bidragskravet efter 1. pkt. fradrages i barnets arv, jf. 2. pkt. Denne bestemmelse omfatter situationer, hvor den bidragspligtige har testeret til fordel for barnet. Det følger af bestemmelsens 3. pkt., at hvis den afdøde bidragspligtige efterlader sig arveberettiget enke eller afkom, må beløbet efter 1. pkt. ikke overstige, hvad barnet ville have arvet, hvis den afdøde var anset som far til barnet. Efter bestemmelsens 4. pkt. finder § 36 i arvelov for Grønland anvendelse på sager omfattet af § 22, stk. 1, 3. pkt.

En bidragspligtig mand, der er omfattet af § 22 i lov for Grønland om børns retsstilling, er en mand, der ikke kunne anses som far til barnet, men som efter lovens § 6, stk. 2, blev anset som bidragspligtig over for barnet. Dom til bidragspligt medførte ikke arveret.

§ 6, stk. 2, i lov for Grønland om børns retsstilling blev ophævet ved lov nr. 483 af 21. maj 2014 om ændring af lov for Grønland om børns retsstilling og arvelov for Grønland (Fastslåelse af faderskab til børn født uden for ægteskab før ikrafttræden af lov for Grønland om børns retsstilling m.v.).

Det foreslås, at § 21, stk. 1, 2. pkt., og § 22, stk. 1, 2. pkt., i lov for Grønland om børns retsstilling ophæves.

Den foreslåede ændring er en følge af, at § 36 i arvelov for Grønland blev ophævet ved lov nr. 483 af 21. maj 2014 om ændring af lov for Grønland om børns retsstilling og arvelov for Grønland (Fastslåelse af faderskab til børn født uden for ægteskab før ikrafttræden af lov for Grønland om børns retsstilling m.v.).

Til nr. 2

Det følger af § 21, stk. 2, i lov for Grønland om børns retsstilling, at vælger en efterlevende ægtefælle at sidde i uskiftet bo med førstafdødes barn, kan det pålægges ægtefællen at betale bidrag til barnets underhold, dog kun for så vidt og i det omfang det efter et skøn over ægtefællens økonomiske forhold findes passende.

Det foreslås, at betegnelsen »en efterlevende« ægtefælle ændres til betegnelsen »den længstlevende« ægtefælle i § 21, stk. 2, i lov for Grønland om børns retsstilling.

Den foreslåede ændring er en følge af udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af arveloven, hvor betegnelsen efterlevende ægtefælle er erstattet af betegnelsen længstlevende ægtefælle. Forslaget har til formål at ensrette terminologien på tværs af regelsættene.

Til nr. 3

Efter § 22, stk. 3, i lov for Grønland om børns retsstilling skal skifteretten, når det kommer til dens kundskab, at der påhviler afdøde bidragspligt over for børn uden for ægteskab, drage omsorg for, at fordringen, dvs. barnets krav på børnebidrag, gøres gældende.

Den foreslåede ændring indebærer, at der i § 22, stk. 3 i lov for Grønland om børns retsstilling anvendes betegnelsen »retten« i stedet for betegnelsen »skifteretten«.

Den foreslåede ændring er en følge af udkast til anordninger om ikrafttræden for Grønland af hhv. arveloven, ægtefælleskifteloven og dødsboskifteloven, hvor det foreslås at undlade at anvende betegnelsen »skifteretten«, fordi skifteretten ikke er en selvstændig afdeling under Grønlands domstole. Den foreslåede ændring har til formål at ensrette terminologien på tværs af regelsættene.

Til nr. 4

Efter § 23 i lov for Grønland om børns retsstilling bortfalder barnets krav efter lovens §§ 21 og 22, dvs. krav på børnebidrag mod dødsboet efter en

bidragspligtig, i det omfang §§ 37-39 i arvelov for Grønland finder anvendelse. §§ 37-39 i arvelov for Grønland vedrører dødsboer af ganske ringe værdi.

Det foreslås, at § 23 i lov for Grønland om børns retstilling ophæves.

Den foreslåede ændring er en følge af, at den gældende arvelov for Grønland og således de gældende bestemmelser i lovens §§ 37-39 foreslås ophævet som led i ikraftsættelsen for Grønland af arveloven og dødsboskifteloven.

Til § 3

Til nr. 1

Efter § 25, stk. 1, i lov nr. 150 af 31. marts 1991 om ægteskabets indgåelse og opløsning, som sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 307 af 14. maj 1993, kan den efterlevende ægtefælle eller enhver af arvingerne kræve reglerne om skifte i anledning af omstødelse af et ægteskab i § 54 i lov for Grønland om ægteskabets retsvirkninger bragt i anvendelse.

Den foreslåede ændring af § 25, *stk. 1*, i lov om ægteskabets indgåelse og opløsning indebærer, at betegnelsen »efterlevende« ægtefælle ændres til betegnelsen »længstlevende« ægtefælle.

Den foreslåede ændring er en følge af, at betegnelsen »efterlevende ægtefælle« med udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af arveloven foreslås ændret til betegnelsen »længstlevende ægtefælle«. Formålet med den foreslåede ændring er således at ensrette terminologien på tværs af regelsættene.

Til nr. 2

Efter § 25, stk. 1, i lov om ægteskabets indgåelse og opløsning, som sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 307 af 14. maj 1993, kan den efterlevende ægtefælle eller enhver af arvingerne kræve reglerne om skifte i anledning af omstødelse af et ægteskab i § 54 i lov for Grønland om ægteskabets retsvirkninger bragt i anvendelse, og ægtefællen kan kræve godtgørelse i anledning af omstødelse af ægteskabet.

Samme ret har efter § 25, stk. 2, den ægtefælle, der efter § 22 i lov om ægteskabets indgåelse og opløsning, som sat i kraft for Grønland ved anordning

nr. 307 af 14. maj 1993, kan rejse sag om omstødelse af ægteskab, når den anden ægtefælle dør, inden ægteskabet er blevet omstødt, og inden omstødelsesfristerne i bestemmelsens stk. 2, er udløbet. Hvis omstødelsessag er anlagt, og ægtefællen derefter dør, kan enhver af arvingerne kræve reglerne i § 54 i lov for Grønland om ægteskabets retsvirkninger bragt til anvendelse.

Det følger af § 25, stk. 4, at dør den ene af parterne i et omstødeligt ægteskab, arver den anden part ikke, hvis reglen i stk. 1 eller 2 efter ægtefællens begæring bringes til anvendelse, eller hvis sag til ægteskabets omstødelse var anlagt af det offentlige eller skulle have været anlagt ifølge den lov, der var gældende ved ægteskabets indgåelse.

Det foreslås at ophæve § 25, stk. 4, i lov om lov om ægteskabets indgåelse og opløsning som sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 307 af 14. maj 1993.

Den foreslåede ændring er en følge af § 49, stk. 2, i udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af arveloven, hvorved indholdet af § 25, stk. 4, videreføres.

Til nr. 3

Det følger af § 26 i lov om ægteskabets indgåelse og opløsning, som sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 307 af 14. maj 1993, at hvis en ægtefælle, som har indgået ægteskab i strid med reglerne i § 8 om forbud mod bigami, dør, inden ægteskabet er omstødt, skal den ret mod tredjemand til erstatning, pension eller andet økonomisk gode, som ved dødsfaldet tilfalder en efterlevende ægtefælle, tilkomme ægtefællen i det første ægteskab, medmindre andet fremgår af omstændighederne.

Den foreslåede ændring af § 26 indebærer, at betegnelsen »en efterlevende« ægtefælle ændres til betegnelsen »den længstlevende« ægtefælle.

Den foreslåede ændring er en følge af, at betegnelsen »efterlevende ægtefælle« med udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af arveloven foreslås ændret til betegnelsen »længstlevende ægtefælle«. Formålet med den foreslåede ændring er således at ensrette terminologien på tværs af regelsæt.

Til § 4

Til nr. 1

Lov nr. 150 af 31. marts 1993 om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger, som ændret ved § 2 i lov nr. 103 af 3. februar 2016, (herefter retsvirkningsloven for Grønland) indeholder bl.a. regler om deling af ægtefællernes formue efter skilsmisse.

Det følger af § 23, stk. 1, i retsvirkningsloven for Grønland, at hvis en ægtefælle ved vanrøgt af sine økonomiske anliggender, ved misbrug af sin rådighed over fælleseje eller ved anden uforsvarlig adfærd i væsentlig grad har formindsket den del af fællesboet, hvorover ægtefællen råder, kan den anden ægtefælle eller dennes arvinger forlange vederlag herfor af det beholdne fællesbo eller i fornødent fald for halvdelen af det manglende beløb af den førstnævnte ægtefælles særeje.

Efter bestemmelsens stk. 2 tilkommer ret til sådant vederlag ligeledes en ægtefælle eller ægtefællens arvinger, hvis den anden ægtefælle har anvendt midler af fællesboet til erhvervelse eller forbedring af sit særeje eller af sådanne rettigheder, som omfattet af lovens § 15, stk. 2.

Det følger af § 15, stk. 2, i retsvirkningsloven for Grønland, at rettigheder, som er uoverdragelige eller i øvrigt af personlig art, som udgangspunkt ikke indgår i lighedelingen af ægtefællernes formue efter skilsmisse.

Efter § 56 i retsvirkningsloven for Grønland kan en ægtefælle forlods udtage vederlag af sin bodel, hvis ægtefællen har anvendt midler af sit særeje til bedste for sin bodel.

Den foreslåede ændring indebærer, at § 23 i retsvirkningsloven for Grønland nyaffattes.

Således følger det af den foreslåede bestemmelse i § 23, *stk. 1*, at hvis en ægtefælle ved vanrøgt af sine økonomiske anliggender, ved misbrug af sin rådighed over fælleseje eller på anden uforsvarlig måde i væsentlig grad har formindsket den del af fællesboet, hvorover den pågældende råder, kan den anden ægtefælle forlange vederlag herfor af det beholdne fællesbo eller, hvis dette ikke er tilstrækkeligt, af den førstnævnte ægtefælles særeje for halvdelen af det manglende beløb. Den anden ægtefælles arvinger har ret til sådant vederlag af det beholdne fælleseje eller, hvis dette ikke er tilstrækkeligt, af

den førstnævnte ægtefælles fuldstændige særeje for halvdelen af det manglende beløb.

Med den foreslåede bestemmelse i § 23, *stk. 2*, har en ægtefælle ligeledes ret til sådant vederlag, såfremt den anden ægtefælle har anvendt midler af fællesboet til erhvervelse eller forbedring af sit særeje eller af sådanne rettigheder som nævnt i lovens § 15, *stk. 2*. En ægtefælles arvinger har ret til sådant vederlag, hvis den anden ægtefælle har anvendt midler af sit fællesbo eller af sit skilsmisssæreje til erhvervelse eller forbedring af sit fuldstændige særeje.

Endelig følger det af den foreslåede bestemmelse i § 23, *stk. 3*, at hvis en ægtefælle har anvendt midler af sit særeje til bedste for sin bodel, har ægtefællen ret til vederlag herfor af bodelen. En ægtefælles arvinger har ret til sådant vederlag, hvis ægtefællen har anvendt midler af sit fuldstændige særeje til forbedring af sin bodel eller af sit skilsmisssæreje.

Den foreslåede bestemmelse i § 23 i retsvirkningsloven for Grønland svarer til den tilsvarende danske bestemmelse, som den blev affattet i lov om ægteskabet retsvirkninger ved § 4 i lov nr. 385 af 22. maj 1996 om ændring af retsplejeloven, konkursloven, tinglysningsloven, lov om ægteskabets retsvirkninger samt forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om skifte af dødsboer).

Forslaget er en følge af udkastene til anordninger om ikraftsættelse for Grønland af hhv. dødsboskifteloven og ægtefælleskifteloven. Disse to regelsæt indeholder henvisninger til § 23 i lov om ægteskabets retsvirkninger, som den blev affattet i det dagældende danske regelsæt ved § 4 i lov nr. 385 af 22. maj 1996. Ved ikraftsættelsen for Grønland af dødsboskifteloven og ægtefælleskifteloven er det således nødvendigt at sikre, at bestemmelsen i § 23 i retsvirkningsloven for Grønland har samme indhold som den tilsvarende bestemmelse i det dagældende danske regelsæt.

Det foreslåede *stk. 3* i § 23 svarer endvidere indholdsmæssigt til § 56 i retsvirkningsloven for Grønland, der ved lovforslagets § 4, nr. 5, foreslås ophævet som led i den foreslåede ophævelse af lovens kapitel 6.

Til nr. 2

Efter § 40, stk. 2, i retsvirkningsloven for Grønland, der er placeret i lovens kapitel 5 om bosondring, kan rettens beslutning om bosondring indbringes for landsretten.

Den foreslåede ændring af § 40, stk. 2, i retsvirkningsloven for Grønland indebærer, at afgørelser om bosondring truffet af retten kan kæres efter reglerne om kære af civile sager i kapitel 43 i retsplejelov for Grønland.

Den foreslåede ændring indebærer således, at kære af afgørelser om bosondring vil følge de almindelige kæreregler i retsplejelov for Grønland.

Det bemærkes, at der med indførelsen af ægtefælleskifteloven i Danmark blev foretaget en tilsvarende ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger. Der henvises til § 83, nr. 1, i lov nr. 594 af 14. juni 2011 om ægtefælleskifte. Den foreslåede ændring skaber således ensartethed mellem de grønlandske og danske regelsæt.

Til nr. 3

Det følger af § 41 i retsvirkningsloven for Grønland, at når begæring om bosondring er taget til følge, deles fællesboet mellem ægtefællerne overensstemmende med reglerne i lovens kapitel 6.

Det foreslås, at § 41 i retsvirkningsloven for Grønland ophæves.

Den foreslåede ændring indebærer, at ægtefællernes formue bliver delt efter reglerne herom i udkast til anordning om ikraftsættelse for Grønland af ægtefælleskifteloven, medmindre ægtefællerne indgår en aftale om delingen af formuen.

Den foreslåede ændring er en følge af den ved lovforslagets § 4, nr. 5, foreslåede ophævelse af kapitel 6 i retsvirkningsloven for Grønland.

Det bemærkes, at der som følge af ægtefælleskifteloven for Danmark blev foretaget en tilsvarende ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger. Der henvises til § 83, nr. 2, i lov nr. 594 af 14. juni 2011 om ægtefælleskifte. Den foreslåede ændring skaber således ensartethed mellem de grønlandske og danske regelsæt.

Til nr. 4

Det følger af § 42 i retsvirkningsloven for Grønland, at hvad der udlægges til en ægtefælle på skifte, dvs. ved formuedeling efter separation og skilsmisse, eller tilfalder ægtefællen efter indgivelsen af bosondringsbegæringen, bliver ægtefællens fuldstændige særeje.

Den foreslåede ændring af § 42 i retsvirkningsloven for Grønland indebærer, at der vil blive henvist til § 51 i ægtefællesskifteloven, jf. udkast til anordning om ikraftsættelse for Grønland heraf, i forhold til at hvad der udlægges en ægtefælle på skifte efter en bosondring eller tilfalder denne efter formuefællesskabets ophør bliver dennes fuldstændige særeje.

Den foreslåede ændring er en følge af udkast til anordning om ikraftsættelse for Grønland af ægtefællesskifteloven. Det bemærkes, at der som følge af gennemførelsen af ægtefællesskifteloven for Danmark blev foretaget en tilsvarende ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger. Der henvises til § 83, nr. 3, i lov nr. 594 af 14. juni 2011 om ægtefællesskifte. Den foreslåede ændring skaber således ensartethed mellem de grønlandske og danske regelsæt.

Til nr. 5

Kapitel 6 (§§ 44-61) i retsvirkningsloven for Grønland indeholder regler om behandlingen af sager om deling af ægtefællernes formue ved separation og skilsmisse m.v.

Det foreslås, at *kapitel 6* ophæves.

Den foreslåede ændring er en følge af udkast til anordning om ikraftsættelse for Grønland af ægtefællesskifteloven, da ægtefællesskifteloven indeholder regler om behandlingen af sager om deling af ægtefællernes formue ved separation og skilsmisse m.v.

Det bemærkes i forhold til ophævelse af § 56 i retsvirkningsloven for Grønland om vederlagskrav ved anvendelse af særeje til forbedring af egen bodel, at dette er en konsekvens af den ved lovforslagets § 4, nr. 1, foreslåede nyaffattelse af § 23 i retsvirkningsloven for Grønland.

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den [dato].

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, indebærer, at loven alene finder anvendelse på sager, der tages under skiftebehandling af retten fra og med lovens ikrafttræden. Det betyder, at sager, der er taget under behandling ved retten inden lovens ikrafttræden, vil blive færdigbehandlet efter de hidtil gældende regler.